

Rekommendation för användning av antigen test (snabbtest) för covid-19 på arbetsplatser

Detta dokument ger stöd till arbetsgivare, företagshälsovård och andra vårdaktörer i Region Örebro Län, som har för avsikt att använda antigen test för covid-19 i screeningsammanhang på arbetsplatser.

Introduktion:

Covid-19 orsakas av viruset SARS-CoV-2. En person med covid-19 kan vara smittsam ett par dygn innan hen får symtom eller upplever sig vara sjuk. Befintliga råd och rekommendationer från Folkhälsomyndigheten såsom att hålla avstånd, träffa så få personer som möjligt och att isolera sig och testa sig vid symtom, är centrala verktyg för att förhindra smittspridning.

Testning av symptomfria individer, så kallad screening, kan i vissa sammanhang utgöra ett komplement. Screening ersätter inte övriga smittförebyggande åtgärder.

Bakgrund:

Pågående covid-19 kan påvisas med PCR-test och antigen-test. PCR-tester påvisar virusets nukleinsyra och är mycket känsliga, dvs de blir positiva vid mycket små mängder virus.

Antigen-tester påvisar proteiner från viruset och är mindre känsliga än PCR-tester vilket innebär att det krävs betydligt högre virusnivå för att ett antigen-test ska bli positivt jämfört med ett PCR-test. Virusnivån är allra högst i början av sjukdomsförloppet, i anslutning till insjuknandet. Hur bra ett antigen-test är på att upptäcka pågående covid-19 beror därför på när i sjukdomsförloppet det används.

Vid användning av antigen-tester finns det risk för två olika typer av fel:

- Falskt negativt test: Antigen-testet visar negativt resultat trots att personen som testats har covid-19. Detta innebär att ett negativt antigen-test inte helt kan utesluta covid-19. Personer med symtom på covid-19 ska alltid isolera sig och ta PCR-prov.
- Falskt positivt test: Antigen-testet visar positivt resultat trots att personen som testats inte har covid-19. För att minimera denna risk ska personer som testar positivt med antigen-test alltid ta ett kompletterande PCR-test för att bekräfta att de verkligen har covid-19.

Typer av antigen-test och krav på prestanda

Det finns många olika typer och fabrikat av antigen-test på marknaden. Dels finns tester där provtagning och efterföljande analys sker av hälso- och sjukvårdspersonal/vårdgivare, tester där provtagning utförs av personen själv (så kallad egenprovtagning) men analysen sker av sker av vårdgivare och slutligen även så kallade självtester där personen själv både tar provet och utför analysen. De första två typerna av test kräver en vårdgivare, exempelvis företagshälsovård.

Endast CE-märkta tester bör användas. I dagsläget finns endast ett antigen-test av typen självtest som är CE-märkt, men sannolikt kommer fler CE-märkta självtester inom relativt snar framtid.

Läkemedelsverket kan även bevilja särskild dispens för att ett antigen-test får användas som ett självtest. Uppdaterad lista över vilka antigen-tester som beviljats denna typ av dispens finns på [Läkemedelsverkets hemsida](#).

Olika tester har olika prestanda. Folkhälsomyndigheten rekommenderar att antigen-test bör ha en sensitivitet (känslighet) $\geq 90,0\%$ och specificitet $\geq 99,0\%$. Observera att antigen-testets prestanda endast gäller under de förhållanden och för de provmaterial (t.ex nasofarynxprov eller näsprov) som tillverkaren specificerat. Om testet används utanför det område CE-märkningen avser (eller

Läkemedelsverket beviljat dispens för) övertar användaren det fulla ansvaret för testet och dess resultat från tillverkaren.

Screening på arbetsplatser där nära kontakt mellan människor inte kan undvikas.

Screening med antigen tester kan utgöra ett komplement till andra åtgärder arbetsgivare vidtar för att skydda medarbetare mot smitta under perioder med hög samhällsspridning av covid-19. Arbetsplatser där screening kan vara aktuellt är företrädesvis arbetsplatser där nära kontakt mellan medarbetare inte kan undvikas.

Screening ger möjlighet att identifiera smittsamma personer som inte upplever sig ha symtom. Genom att dessa identifieras och åtgärder vidtas kan fortsatt smittspridning förhindras. För att öka sannolikheten att hitta en smittsam person behöver screeningen genomföras minst 2 gånger per vecka. Undantag är screening som görs innan vissa specifika arbetsmoment, exempelvis vissa arbetsmoment inom byggbranschen.

Personer som haft covid-19 senaste 6 månaderna eller som vaccinerats med minst en dos för mer än 3 veckor sedan behöver inte inkluderas i screening.

Observera att deltagande i screening är frivillig och regleras mellan arbetsgivare och arbetstagare.

Arbetsgivare som planerar att införa organiserad screening behöver beakta följande:

- Är nyttan av antigen tester i den aktuella situationen rimlig i förhållande till kostnaden? Viktiga faktorer är aktuellt smittläge, andel vaccinerade och verksamhetens behov av medarbetare på plats.
- Den verksamhet som inför antigen tester har själv ansvar för
 - val av test och inköp av tester.
 - att nödvändiga rutiner för smittsäkert utförande av testning finns på plats.
 - att det finns tydliga rutiner kring fortsatt handläggning vid negativt respektive positivt svar.
- Vilken typ av antigen test ska användas?
 - Självtest eller antigen test som kräver provtagning/analys av hälso- och sjukvårdspersonal/vårdgivare? För den senare behövs tillgång till läkare för ordination och hantering av resultat.
 - Oavsett test bör det uppfylla kraven på rekommenderad prestanda.
- Bestäm när testning ska utföras och hur ofta. Testningen bör ske precis innan eller i början av ett arbetspass.
- Arbetsgivaren bör påminna medarbetarna om att antigen test är mindre känsliga än PCR-test och ersätter därför inte PCR-testning.
 - Vid eventuella symtom ska medarbetaren lämna arbetsplatsen/stanna hemma och ta PCR-prov, via 1177. Gäller även om antigen test varit negativt tidigare under arbetspasset eller dagen innan.
 - Om medarbetaren är del av smittspårning kring ett bekräftat fall ska hen följa riktlinjer från vården angående PCR-provtagning.

Självtester – antigenester där personen själv tar provet och utför analysen

Självtester behöver inte ordinerars av läkare och resultatet behöver inte dokumenteras. Individen ansvarar för att ta kontakt med vården vid ett positivt resultat, men arbetsgivaren behöver ha en tydlig rutin för hur medarbetaren ska agera vid positivt resultat.

Negativt antigenest

Kan inte helt utesluta covid-19

- Ge informationsblad till medarbetaren. [Förslag på information som bör framgå.](#)
- Så länge medarbetaren känner sig helt frisk kan hen fortsätta vara i verksamheten. Även vid negativt resultat ska medarbetaren följa smittförebyggande åtgärder på arbetsplatsen.
- Vid eventuella symtom ska medarbetaren lämna arbetsplatsen/stanna hemma och ta PCR-prov, via 1177. Gäller även om hen testat negativt med antigenest tidigare under arbetspasset eller dagen innan.

Positivt antigenest

- Meddela arbetsledare eller annan överenskommen person.
- Ge informationsblad. [Förslag på information som bör framgå.](#)
- Personen som testat positivt och dess hushållskontakter ska isolera sig i hemmet (hushållskontakter som är vaccinerade eller har haft covid-19 senaste 6 månaderna är undantagna).
- Personen som testat positivt ska snarast ta PCR-prov via hälso- och sjukvårdens etablerade provtagningsflöden ([se 1177.se, provtagning för covid-19](#)). Det är nödvändigt för att utesluta falskt positivt antigenest-resultat. Ett kompletterande PCR-test är även nödvändigt för journalföring, för att personen ska kunna få förhållningsregler och för att smittspårning via centrala smittspårningsenheten ska kunna ske.

För mer information se

Folkhälsomyndigheten: [Vägledning för användning av antigenester vid covid-19, version 3](#)

Läkemedelverkets hemsida: [Självtester för covid-19](#)